

Pedagogisk personal i skola och vuxenutbildning läsåret 2020/21

I denna promemoria redogör vi för statistiken över pedagogisk personal i skola och vuxenutbildning. Statistiken publiceras också i tabeller på Skolverkets webbplats. Här finns dessutom kvalitetsdeklarationer för den officiella statistiken.

<https://www.skolverket.se/skolutveckling/statistik/>

Sammanfattning

- Antalet lärare i skolväsendet fortsätter att öka något och är, omräknat till heltidstjänster, 138 000 läsåret 2020/21. Jämfört med läsåret 2019/20 har antalet lärare ökat med motsvarande cirka 0,7 procent.
- Förskoleklassen har fortsatt högst andel behöriga lärare och förskollärare, cirka 86 procent. Även inom gymnasieskolan är andelen behöriga lärare relativt hög. I grundsärskolan och gymnasiesärskolan är enbart 16 respektive 19 procent av lärarna behöriga.
- I grundskolan är andelen lärare med legitimation med behörighet i minst ett av sina undervisningsämnen 71,1 procent. Det är en viss ökning jämfört med föregående läsår då andelen behöriga lärare var 70,1 procent.
- Högst andel behöriga lärare i grundskolan finns det i ämnena svenska, matematik och idrott och hälsa. Lägst andel är det i ämnena teknik och svenska som andraspråk.
- I gymnasieskolan är andelen lärare med legitimation med behörighet i minst ett av sina undervisningsämnen 82,4 procent. Det är en viss ökning jämfört med föregående läsår då andelen behöriga lärare var 81,6 procent.
- Högst andel behöriga lärare i gymnasieskolan finns det i ämnena historia, svenska och biologi med 89 till 91 procent behöriga lärare. Lägst andel är det i ämnena svenska som andraspråk, 46 procent, och teknik, 53 procent.
- Antalet som har en tjänst som lärarassistent läsåret 2020/21 är 4 500 personer, vilket motsvarar 3 300 heltidstjänster. Antalet heltidstjänster har ökat med drygt 700, eller med motsvarande 28 procent, jämfört med föregående läsår.

Bakgrund

Om pedagogisk personal

Statistiken innehåller individuppgifter om olika kategorier av pedagogisk personal.

Lärare

Den som leder undervisningen i skolväsendet är lärare eller förskollärare. Huvudregeln är att endast den som har legitimation som lärare eller förskollärare och är behörig för viss undervisning får bedriva undervisningen.¹ Exakt vad som krävs för behörighet att bedriva viss undervisning anges i förordningen (2011:326) om behörighet och legitimation för lärare och förskollärare.

Undantag från legitimations- och behörighetskravet finns för undervisning som avser modersmål, yrkesämnen på gymnasial nivå och vissa kurser i kommunal vuxenutbildning.² Även lärare vid skolor som bedriver annan undervisning på engelska än språkundervisning samt lärare vid fristående skolor med waldorf-pedagogisk inriktning är undantagna legitimations- och behörighetskravet.³

Speciallärare och specialpedagoger

Speciallärare är lärare som arbetar med elever som är i behov av särskilt stöd. Detsamma gäller specialpedagoger, men dessa har till skillnad från specialläraren oftast en mer handledande roll.

Rektorer

Det pedagogiska arbetet vid en förskole- eller skolenhet ska ledas och samordnas av en rektor. Benämningen ska förbehållas den som har en anställning som rektor.⁴

Rektorer ska enligt skollagen ha pedagogisk insikt. Denna pedagogiska insikt ska de ha skaffat sig genom både utbildning och erfarenhet.⁵ Det finns inget krav på att utbildningen och erfarenheten är inriktad mot den skolform eller de årskurser som rektorn ansvarar för, men Skolinspektionen kräver däremot att utbildningen är på högskolenivå.⁶ Det går inte att säga med säkerhet att rektorer som saknar en lärarutbildning inte uppfyller kravet på pedagogisk insikt genom utbildning.

Studie- och yrkesvägledare

Elever i alla skolformer utom förskolan och förskoleklassen ska ha tillgång till personal med sådan kompetens att deras behov av vägledning inför val av framtida

¹ 2 kap. 13 § skollagen (2010:800).

² 2 kap. 18 § andra stycket skollagen.

³ 2 kap. 17 § skollagen.

⁴ 2 kap. 9 § skollagen.

⁵ 2 kap. 11 § skollagen.

⁶ Skolinspektionen (2014). *Bedömnings-PM: Pedagogisk insikt genom utbildning och erfarenhet – behörighetskrav för rektorer och förskolechefer.*

utbildnings- och yrkesverksamhet kan tillgodoses.⁷ För att få anställas utan tidsbegränsning för studie- och yrkesvägledning ska den sökande ha en utbildning avsedd för sådan verksamhet.⁸

Annan pedagogisk personal

Till personalgruppen annan pedagogisk personal räknas i Skolverkets statistik den personal som har pedagogiska uppgifter och som arbetar med elevgrupper (fler än en elev). Det kan exempelvis vara lärarassistenter, elevassistenter, studiehandledare på modersmål och fritidsledare.

Lärarassistenter

Det finns inga formella utbildnings- eller kompetenskrav för yrkesrollen lärarassistent, utan det är upp till respektive rektor att avgöra vilken kompetens som krävs för att få anställning som sådan.

Studiehandledare på modersmål

Studiehandledning på modersmål är en stödinsats inom skolan. Det finns dock inte några krav angivna i skollagen eller i någon förordning när det gäller vilken utbildning eller kompetens en studiehandledare ska ha.

Om statistiken över pedagogisk personal

I detta pm presenteras statistik över pedagogisk personal i skolformerna⁹

- förskoleklass,
- grundskola,
- grundsärskola,
- specialskola,
- sameskola (redovisas i statistiken för grundskolan),
- gymnasieskola,
- gymnasiesärskola,
- kommunal vuxenutbildning (komvux).¹⁰

Om inget annat anges avser uppgifterna i pm:et antalet tjänstgörande personer omräknat till heltidstjänster.

⁷ 2 kap. 29 § skollagen.

⁸ 2 kap. 30 § skollagen.

⁹ Statistiken omfattar alltså inte hela skolväsendet. Personal i fritidshem och öppen fritidsverksamhet ingår i samma statistikinsamling men redovisas tillsammans med elevstatistiken för fritidshem. Personal i förskola, pedagogisk omsorg och öppen förskola ingår i en annan insamling och redovisas separat.

¹⁰ Skolformen kommunal vuxenutbildning omfattar komvux på grundläggande nivå och gymnasial nivå, komvux som särskild utbildning på grundläggande nivå och gymnasial nivå samt komvux i svenska för invandrare.

Statistiken redovisas utifrån de olika yrkeskategorierna, kön, huvudmannatyp, skolform och undervisningsämne¹¹. Ytterligare uppgifter finns tillgängliga på Skolverkets webbplats.

I pm:et redovisas andel lärare med legitimation och behörighet för minst ett av sina undervisningsämnen. Vidare redovisas andel lärare med legitimation och behörighet per aktuellt undervisningsämne. I statistiken över andelen lärare med legitimation och behörighet ingår endast lärare som undervisar i ämnen med legitimationskrav, vilket betyder att lärarkategorier som är undantagna från legitimationskravet inte är inräknade.

I förskoleklassen redovisas andel lärare och förskollärare med legitimation och behörighet för förskoleklass.

I löpande text i pm:et avrundas sifferuppgifter till tre informationsbärande siffror. Det betyder till exempel att 136 703 lärare anges som 137 000 lärare och att 13 128 lärare anges som 13 100 lärare. Alla beräkningar utgår dock från icke avrundade uppgifter.

Insamling av uppgifter

Statistiken över pedagogisk personal ingår i Sveriges officiella statistik och avser pedagogisk personal den 15 oktober eller närliggande vardag. Skolverket begär in uppgifter från skolenheter via Statistiska centralbyrån (SCB). Statistikinsamlingen avser samtliga aktiva skolenheter den 15 oktober.

I årets undersökning har uppgifter samlats in från cirka 7 500 skolenheter i Sverige och omfattar skolformer från förskoleklass och uppåt.

Uppgifter om lärarnas och förskollärarnas behörighet har hämtats från Skolverkets förskollärary- och lärarlegitimationsregister.¹²

Med lärare som har pedagogisk högskoleexamen avses lärare som har lärarexamen, förskolläraryxamen eller fritidspedagogexamen och som fått examensbevis utfärdad. Uppgifter om lärarnas pedagogiska högskoleexamen har hämtats från Universitetskanslersämbetets register över examinerade.¹³

¹¹ I gymnasieskolan är det endast möjligt att redovisa andelen behöriga lärare inom ett begränsat antal av ämnena. I gymnasieskolan finns det drygt 270 ämnen, varav 30 vanliga ämnen eller så kallade bilaga 4-ämnen, 40 så kallade vissa ämnen och drygt 200 yrkesämnen. Eftersom det är för många ämnen för att rapporteringen av pedagogisk personal ska vara hanterbar för gymnasieskolenheterna samlas endast ett urval av 21 så kallade bilaga 4-ämnen, som ingår i de flesta nationella program, in som enstaka ämnen till registret över pedagogisk personal. Eftersom det endast går att matcha undervisningsämnen som samlas in som enstaka ämnen med ämnesbehörigheter i förskollärary- och lärarlegitimationsregistret, är det endast möjligt att redovisa andelen behöriga lärare i de ämnen som samlas in som enstaka ämnen.

¹² Alla lärare och förskollärare som har fått legitimation utfärdad till och med den 12 februari 2021 omfattas.

¹³ Alla lärare och förskollärare som har tagit ut sin examen senast den 30 juni 2020 omfattas.

Jämförbarhet över tid

Inom den kommunala vuxenutbildningen ingår från och med läsåret 2012/13 inte längre personal verksam vid externa utbildningsanordnare i måttet över antal heltidstjänster.

Uppgifterna för förskoleklassen är enbart jämförbara för de senaste läsåren eftersom definitionerna för personalkategorierna är mer specificerade från och med läsåret 2017/18.

För gymnasieskolan redovisas sedan läsåret 2017/18 två olika mått för andelen lärare med legitimation och behörighet i minst ett undervisningsämne: exklusive respektive inklusive lärare för introduktionsprogrammen. I detta pm används måttet exklusive lärare för introduktionsprogrammen för gymnasieskolan, eftersom det måttet även är jämförbart över en längre tid.

Studiehandledare på modersmål och lärarassistenter specificeras i insamlingen och särredovisas sedan läsåren 2016/17 respektive 2017/18. Tidigare ingick de enbart i kategorin annan pedagogisk personal men redovisas nu även som egna yrkeskategorier.

Angående rektorer förtydligades det i insamlingen för läsåret 2018/19 att enbart en rektor per skolenhet får rapporteras in.

Från och med läsåret 2019/20 inkluderar inte statistiken personal inom utbildning vid folkhögskola som motsvarar kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare (i enlighet med 24 kap. 11–15 §§ skollagen). Läsåret 2018/19 var 213 personer (motsvarande 168 heltidstjänster) verksamma som lärare inom sådan utbildning.

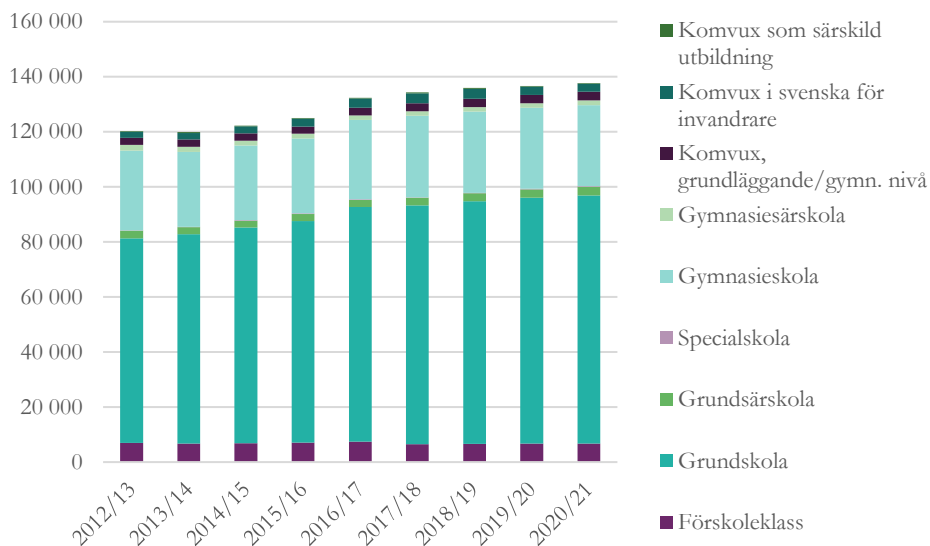
Antalet lärare i skola och vuxenutbildning

Läsåret 2020/21 tjänstgör totalt 138 000 lärare, omräknat till heltidstjänster, i de aktuella skolformerna. Det innebär att antalet lärare fortsätter att öka, även om förändringen jämfört med föregående läsår är relativt marginell. Jämfört med 2019/20 har antalet heltidstjänster ökat med cirka 0,7 procent.

Antalet lärare i olika skolformer

I diagram 1 visas utvecklingen av antalet lärare, omräknat till heltidstjänster, inom de olika skolformerna i skola och vuxenutbildning under de senaste nio läsåren.

Diagram 1. Antal lärare (omräknat till heltidstjänster) i skola och vuxenutbildning läsåren 2012/13–2020/21.



Källa: Förskoleklass, Personal, tabell 2A för samtliga läsår. Grundskola, Personal, tabell 4A för samtliga läsår. Grundsärskola, Personal, tabell 3A för samtliga läsår. Specialskola, Personal, tabell 4 för samtliga läsår. Gymnasieskola, Personal, tabell 4A för samtliga läsår. Gymnasiesärskola, Personal, tabell 3A för samtliga läsår. Komvux, Personal, tabell 4A för samtliga år. Komvux i svenska för invandrare, Personal, tabell 4A för samtliga läsår. Komvux som särskild utbildning, Personal, tabell 4A för samtliga läsår.

Det finns flest lärare i grundskolan med 90 100 lärare. Näst flest finns det i gymnasieskolan, där antalet lärare är 29 500. Jämfört med föregående läsår har antalet lärare i grundskolan ökat med knappt 1 procent, medan antalet lärare i gymnasieskolan är relativt oförändrat. Sett över en längre tidsperiod har antalet lärare ökat tydligt, särskilt i grundskolan där antalet lärare har ökat med 21 procent sedan 2012/13. Under samma period har antalet lärare i gymnasieskolan ökat med närmare 2 procent.

Lärartäthet

I tabell 1 redovisas utvecklingen av antalet elever i förhållande till antalet lärare, dvs. lärartätheten.

Tabell 1. Antal elever per lärare (heltidstjänster), per skolform läsåren 2016/17–2020/21.

	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21
Förskoleklass ¹⁾	..	18,4	18,5	18,0	18,3
Grundskola	12,0	12,1	12,1	12,2	12,2
Grundsärskola	3,8	3,9	3,9	4,1	4,2
Gymnasieskola	11,9	11,7	11,9	12,1	12,2
Gymnasiesärskola	3,6	3,7	3,7	3,8	4,0
Specialskola	3,4	3,0	3,3	3,2	3,1
Komvux som särskild utbildning ²⁾	16,2	14,4	15,5	15,1	..
Komvux gr/gy. nivå ²⁾	15,5	14,0	13,5	14,7	..
Komvux i sv. för inv. ²⁾	22,2	22,5	22,2	24,6	..

Källa: Förskoleklass, Personal, tabell 2A för samtliga läsår. Grundskola, Personal, tabell 2 för samtliga läsår. Grundsärskola, Personal, tabell 3A för samtliga läsår. Gymnasieskola, Personal, tabell 2 för samtliga läsår. Gymnasiesärskola, Personal, tabell 3A för samtliga läsår. Specialskola, Personal, tabell 2 för samtliga läsår. Komvux som särskild utbildning, Personal, tabell 2 för samtliga läsår. Komvux, Personal, tabell 2 för samtliga läsår. Komvux i svenska för invandrare, Personal, tabell 2 för samtliga läsår.

1) Mättet för lärartäthet finns tillgängligt från och med läsåret 2017/18.

2) Uppgifter för läsåret 2020/21 publiceras senare i år.

Antalet elever per lärare skiljer sig åt mellan skolformerna. Lärartätheten är högst i specialskolan, gymnasiesärskolan och grundsärskolan där antalet elever per lärare är mellan 3,1–4,2 läsåret 2020/21. I både grund- och gymnasieskolan är motsvarande siffra 12,2 elever per lärare. Lärartätheten inom förskoleklassen är lägre, 18,3 elever per lärare, liksom lärartätheten inom den kommunala vuxenutbildningen.¹⁴

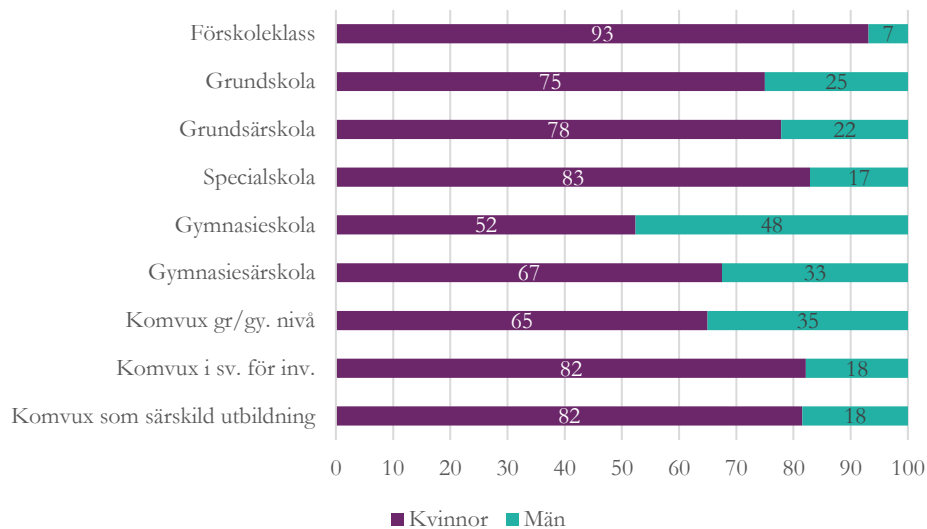
Jämfört med föregående läsår har lärartätheten minskat något i förskoleklassen, grundsärskolan, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan och ökat något i specialskolan. I grundskolan är lärartätheten oförändrad jämfört med läsåret innan. Under de senaste fem läsåren har lärartätheten minskat i grundskolan, grundsärskolan, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan.

¹⁴ För den kommunala vuxenutbildningen redovisas lärartätheten för läsåret 2019/20.

Könsfördelningen bland lärarna

Diagram 2 beskriver andelen kvinnor respektive män bland lärarna i de olika skolformerna under läsåret 2020/21.

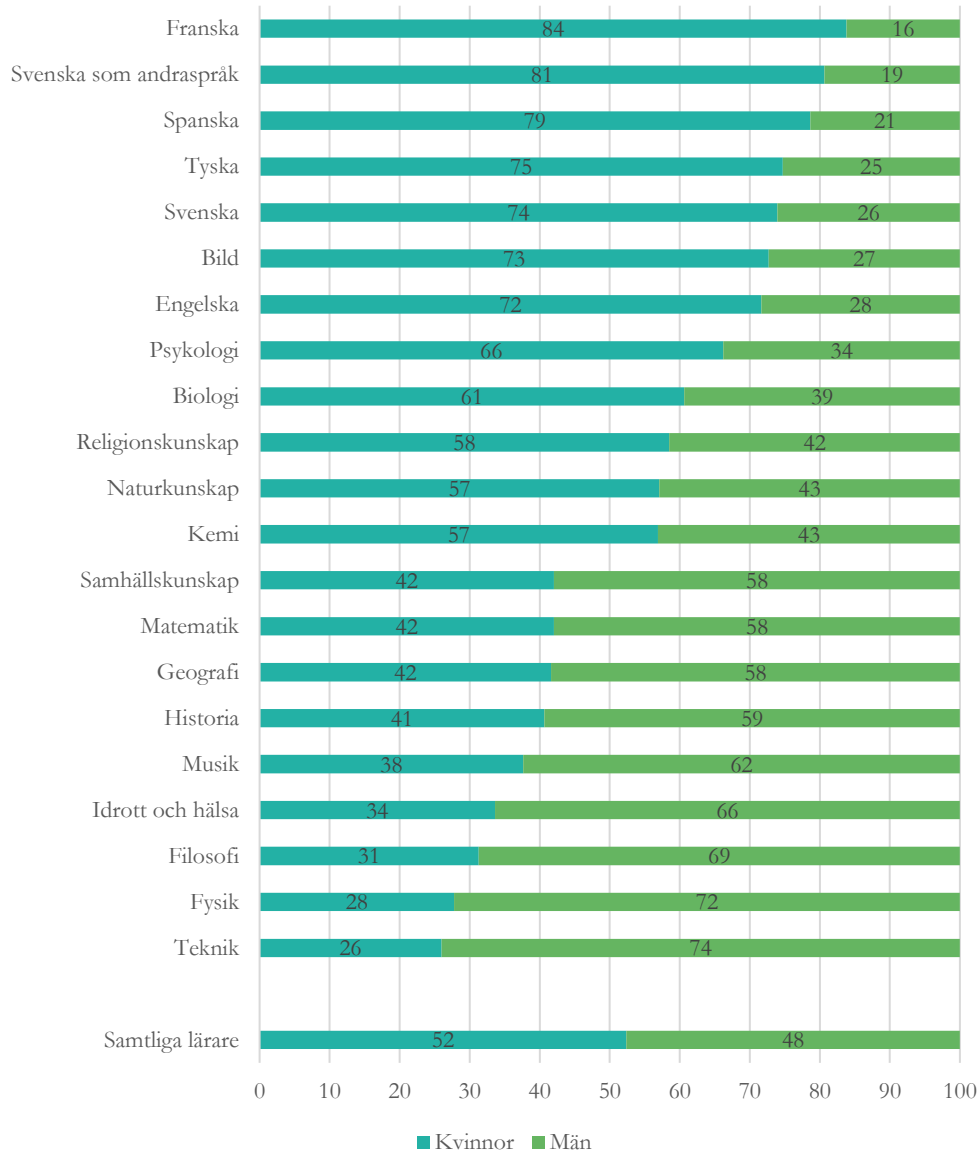
Diagram 2. Könsfördelning bland tjänstgörande lärare per skolform läsåret 2020/21.



Källa: Förskoleklass, Personal, tabell 2A för läsåret 2020/21. Grundskola, Personal, tabell 3 för läsåret 2020/21. Grundsärskola, Personal, tabell 3A för läsåret 2020/21. Specialskola, Personal, tabell 3 för läsåret 2020/21. Gymnasieskola, Personal, tabell 3 för läsåret 2020/21. Gymnasiesärskola, Personal, tabell 3A för läsåret 2020/21. Komvux, Personal, tabell 3 för läsåret 2020/21. Komvux i svenska för invandrare, Personal, tabell 3 för läsåret 2020/21. Komvux som särskild utbildning, Personal, tabell 3 för läsåret 2020/21.

Kvinnorna är i majoritet bland lärarna i samtliga skolformer, med undantag för gymnasieskolan där könsfördelningen bland lärarna totalt sett är jämn. Andelen kvinnliga lärare tenderar att vara större ju yngre elever som skolformerna riktar sig till. I förskoleklassen är 93 procent av lärarna kvinnor, medan motsvarande andel bland lärarna i gymnasieskolan är 52 procent.

I gymnasieskolan skiljer sig könsfördelningen bland lärarna mellan olika ämnen, även om könsfördelningen för gymnasieskolan som helhet är relativt jämn. Diagram 3 på nästa sida visar könsfördelningen bland lärarna i 21 olika ämnen som är gemensamma för de flesta programmen i gymnasieskolan.

Diagram 3. Könsfördelning bland tjänstgörande lärare i gymnasieskolan per ämne läsåret 2020/21.

Källa: Gymnasieskolan, Personal, tabell 5A för läsåret 2020/21.

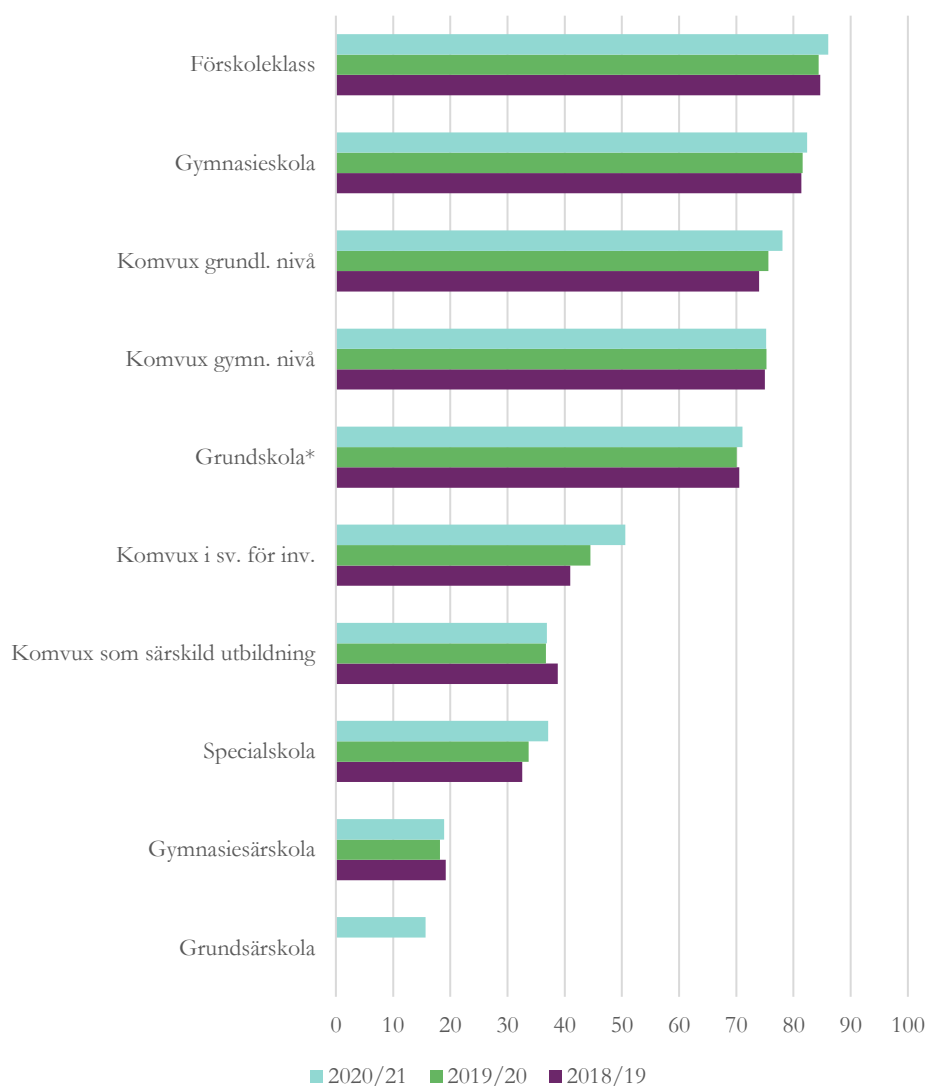
I likhet med tidigare läsår är en hög andel av de lärare i gymnasieskolan som undervisar i språkämnen, bild och psykologi kvinnor, medan en majoritet av lärarna i teknik, fysik, filosofi och idrott och hälsa är män.

Lärarnas utbildning och erfarenhet

Andel lärare med legitimation och behörighet

Andelen lärare med legitimation med behörighet i minst ett undervisningsämne varierar mellan de olika skolformerna. I diagram 4 visas andelen lärare med legitimation och behörighet i minst ett av sina undervisningsämnen för respektive skolform under de senaste tre läsåren.

Diagram 4. Andelen lärare (omräknat i heltidstjänster) med legitimation och behörighet i minst ett undervisningsämne per skolform läsåren 2018/19–2020/21.



Källa: Förskoleklass, Personal, tabell 3 för samtliga läsår. Grundskolan, Personal, tabell 8 för samtliga läsår. Grundsärskolan, Personal, tabell 5 för läsåret 2020/21. Specialskolan, Personal, tabell 5 för samtliga läsår. Gymnasieskolan, Personal, tabell 8A för samtliga läsår. Gymnasiesärskolan, Personal, tabell 5 för samtliga läsår. Komvux, Personal, tabell 6 för samtliga läsår. Komvux i svenska för invandrare, Personal, tabell 5 för samtliga läsår. Komvux som särskild utbildning, Personal, tabell 5 för samtliga läsår.

Uppgifterna för gymnasieskolan är exklusive lärare på introduktionsprogram.

För grundsärskolan redovisas uppgiften för läsåret 2020/21. Motsvarande uppgift för tidigare läsår kommer att revideras under våren.

* 2021-07-01: Uppgiften om andel lärare med lärarlegitimation med behörighet för grundskolan läsåret 2020/21 är korrigerad med anledning av ett bearbetningsfel vid framtagning av statistiken.

Det är fortsatt förskoleklassen som har högst andel behöriga lärare och förskollärare, cirka 86 procent. Därefter följer gymnasieskolan med drygt 82 procent behöriga lärare och komvux på grundläggande och gymnasial nivå där 78 respektive 75 procent av lärarna är behöriga. I grundskolan är cirka 71 procent av lärarna behöriga i minst ett av sina undervisningsämnen. I grundsärskolan och gymnasiesärskolan är enbart 16 respektive 19 procent av lärarna behöriga.

Som diagram 4 visar har andelen lärare med legitimation och behörighet i minst ett undervisningsämne per skolform varierat under de tre senaste läsåren. I gymnasieskolan, komvux på grundläggande nivå, komvux i svenska för invandrare och specialskolan har andelen behöriga lärare ökat lite för varje läsår sedan 2018/19. I grundskolan, gymnasiesärskolan och komvux som särskild utbildning har andelen behöriga lärare ökat något jämfört med föregående år.

Generellt sett är behörigheten högre bland lärare med kommunal huvudman än bland lärare med enskild huvudman. Tabell 2 visar andelen lärare med legitimation och behörighet i minst ett undervisningsämne i grundskolan och gymnasieskolan per kommunal respektive enskild huvudman under de senaste fem läsåren.

Tabell 2. Andel lärare (omräknat till heltidstjänster) med legitimation och behörighet i minst ett undervisningsämne i grundskolan och i gymnasieskolan, totalt och per kommunal och enskild huvudman läsåren 2016/17–2020/21.

	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21
Grundskolan totalt	71,4	71,4	70,5	70,1	71,1*
Kommunal huvudman	72,6	72,4	71,5	71,2	72,2
Enskild huvudman	62,3	63,4	63,1	62,5	63,5*
Gymnasieskolan totalt	79,6	80,6	81,4	81,6	82,4
Kommunal huvudman	81,5	83,7	84,7	84,9	85,4
Enskild huvudman	73,8	72,6	72,9	73	75

Källa: Statistik från skolverket.se. Grundskolan – Personalstatistik med behörighet – per ämne och kategori, läsåren 2016/17–2019/20. Gymnasieskolan – Personalstatistik med behörighet – per ämne och kategori, läsåren 2016/17–2019/20. Grundskolan, Personal, tabell 8A-C för läsåret 2020/21. Gymnasieskolan, Personal, tabell 8A-C för läsåret 2020/21.

Uppgifterna för gymnasieskolan är exklusive lärare på introduktionsprogram.

*Korrigerad tabell 2021-07-01. Uppgiften om andel lärare med lärarlegitimation med behörighet för grundskolan läsåret 2020/21, totalt och för enskild huvudman, är korrigerad med anledning av ett bearbetningsfel vid framtagning av statistiken.

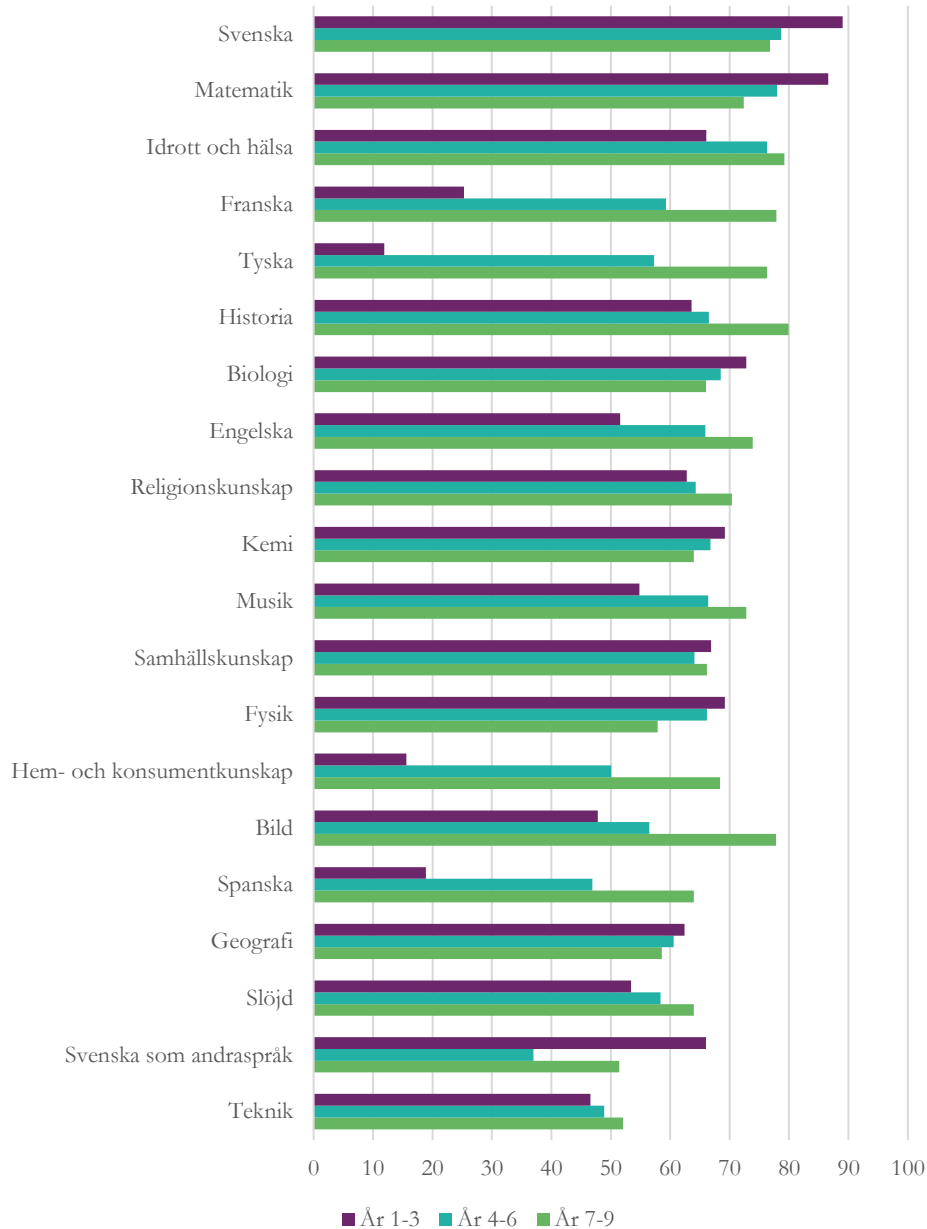
Som tabellen visar är andelen lärare i grundskolan med legitimation och behörighet i minst ett undervisningsämne nästan 9 procentenheter högre bland lärare med kommunal huvudman än bland lärare med enskild huvudman. Skillnaden är oförändrad jämfört med föregående läsår eftersom både andelen behöriga lärare i kommunala grundskolor och andelen behöriga lärare i fristående grundskolor har ökat med 1 procentenhet.

Även i gymnasieskolan är andelen lärare med legitimation och behörighet i minst ett undervisningsämne högre bland lärare med kommunal huvudman än bland lärare med enskild huvudman. Jämfört med föregående läsår har andelen behöriga

gymnasielärare ökat, framförallt i fristående gymnasieskolor, vilket har bidragit till att skillnaden i behörigheten bland lärare med kommunal huvudman och lärare med enskild huvudman har minskat från 12 till 10 procentenheter.

Behörighet inom olika ämnen

Andelen behöriga lärare skiljer sig åt i grundskolan mellan olika ämnen och stadier. I diagram 5 på nästa sida redovisas andelen behöriga lärare per undervisningsämne och stadium sorterat i fallande ordning efter de ämnen som har högst andel behöriga lärare totalt sett i grundskolan. Samma lärare kan undervisa i flera ämnen och redovisas i sådant fall för samtliga undervisningsämnen som läraren är behörig för.

Diagram 5. Andelen tjänstgörande lärare (omräknat till heltidstjänster) med behörighet per undervisningsämne och stadium i grundskolan läsåret 2020/21.

Källa: Grundskolan, Personal, tabell 8 för läsåret 2020/21.

Korrigerat diagram 2021-07-01. Uppgifterna om andel lärare med lärarlegitimation med behörighet per undervisningsämne och stadium i grundskolan läsåret 2020/21 är korrigerade efter att Skolverket har upptäckt ett bearbetningsfel i samband med framtagningen av statistiken.

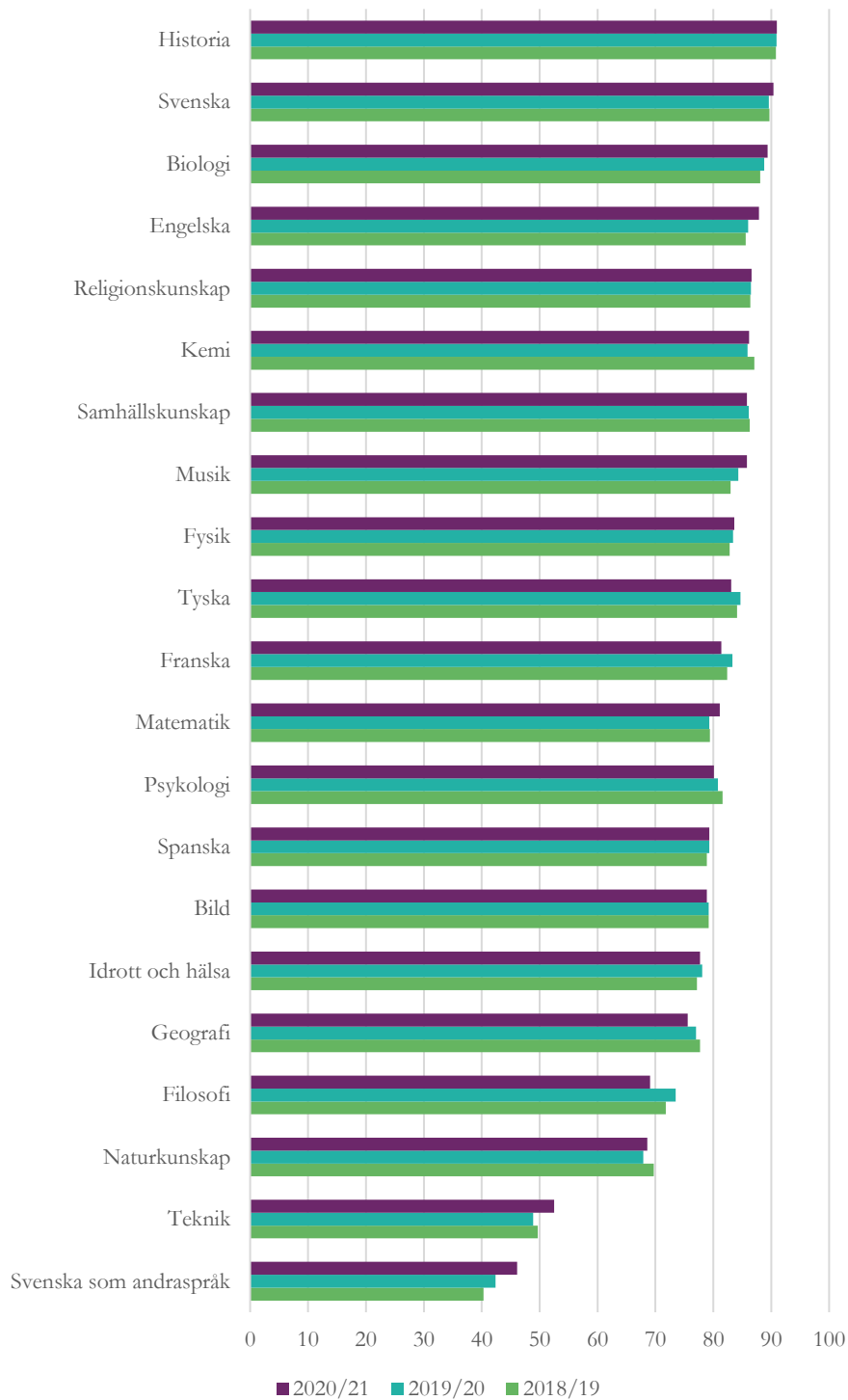
I grundskolan är behörigheten generellt högre bland lärare som undervisar i de lägre årskurserna. De ämnen som har den högsta andelen behöriga lärare i det aktuella undervisningsämnet totalt i grundskolan är svenska, matematik och idrott

och hälsa. De ämnen som har den lägsta genomsnittliga andelen lärare med behörighet i det aktuella undervisningsämnet är teknik, svenska som andraspråk och slöjd.

Jämfört med föregående läsår har andelen lärare med behörighet ökat i merparten av undervisningsämnena. Som mest har andelen behöriga lärare ökat i tyska, musik och engelska med cirka 2 procentenheter. Inom kemi är andelen lärare med behörighet på samma nivå som föregående läsår. I fysik och slöjd har andelen lärare med behörighet minskat något. Andelen lärare med behörighet har minskat som mest i fysik med cirka 0,8¹⁵ procentenheter.

Även i gymnasieskolan skiljer sig andelen behöriga lärare mellan olika ämnen. Diagram 6 på nästa sida visar andelen lärare i gymnasieskolan med behörighet per undervisningsämne sorterat efter de ämnen som har högst andel behöriga lärare. Samma lärare kan undervisa i flera ämnen och redovisas i sådant fall för samtliga undervisningsämnen som läraren är behörig för.

¹⁵ Korrigerad uppgift 2021-07-01. Uppgiften om andel lärare med lärarlegitimation med behörighet för grundskolan är korrigerad efter att Skolverket har upptäckt ett bearbetningsfel i samband med framtagningen av statistiken.

Diagram 6. Andelen tjänstgörande lärare (omräknat i heltidstjänster) med behörighet per undervisningsämne i gymnasieskolan (exklusive introduktionsprogram) läsåren 2018/19–2020/21.

Källa: Gymnasieskolan, Personal, tabell 8A för läsåren 2018/19–2020/21.

De ämnen som har den högsta andelen behöriga lärare är historia, svenska och biologi. Av lärarna som undervisar i dessa ämnen är 89 till 91 procent behöriga i respektive ämne. De ämnen som har lägst andel behöriga lärare är svenska som andraspråk och teknik. I dessa ämnen är 46 respektive 53 procent av lärarna behöriga.

Under de tre senaste läsåren har andelen behöriga lärare ökat något för varje läsår i ämnena svenska i andraspråk, musik, engelska, biologi, fysik, religionskunskap samt historia. I geografi, psykologi och samhällskunskap har andelen behöriga lärare däremot minskat något för varje läsår sedan 2018/19.

Modersmåslärare

Läsåret 2020/21 tjänstgör 6 100 personer som modersmåslärare inom skola och vuxenutbildning. Det motsvarar drygt 3 200 heltidstjänster, då den genomsnittliga tjänstgöringsgraden är 53 procent. Tabell 3 visar utvecklingen av antalet modersmåslärare under de senaste fyra läsåren.

Tabell 3. Antalet modersmåslärare, tjänstgörande samt heltidstjänster, i skola och vuxenutbildning läsåren 2017/18–2020/21.

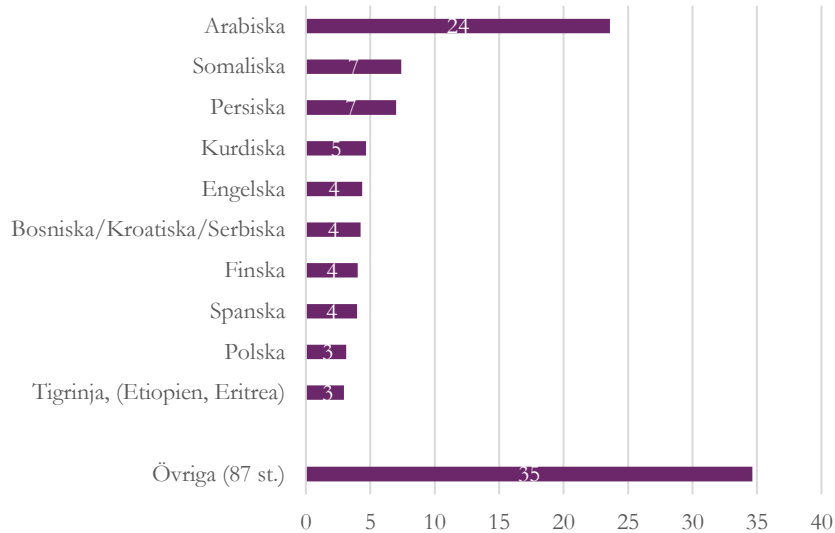
Läsår	Antal tjänstgörande	Antal Heltidstjänster	Genomsnittlig tjänstgöringsgrad i procent (%)
2017/18	5 910	3 409	58
2018/19	6 189	3 374	55
2019/20	6 202	3 375	54
2020/21	6 075	3 228	53

Källa: Grundskolan, Personal, tabell 1D för läsåren 2017/18–2020/21.

Efter en successiv ökning sedan 2017/18 har antalet tjänstgörande modersmåslärare minskat jämfört med föregående läsår. Även antalet modersmåslärare omräknat till heltidstjänster har minskat, liksom den genomsnittliga tjänstgöringsgraden.

Av modersmåslärarna är 68 procent kvinnor och 32 procent män. Vidare är 96 procent av modersmåslärarna födda utomlands.

Diagram 7 på nästa sida visar fördelningen av modersmåslärarna efter de tio största modersmålen. Det modersmål som har flest modersmåslärare är arabiska, följt av persiska och somaliska. 24 procent av modersmåslärarna, uttryckt i heltidstjänster, undervisar i arabiska.

Diagram 7. Andelen modersmållärare (omräknat till heltidstjänster) efter modersmål läsåret 2020/21.

Källa: Grundskolan, Personal, tabell 1D för läsåret 2020/21.

Omkring 32 procent av modersmållärarna har en pedagogisk högskoleexamen. Andelen modersmållärare som har en pedagogisk högskoleexamen skiljer sig mellan de olika modersmålen. I de tre modersmål som har flest modersmållärare varierar andelen modersmållärare med pedagogisk högskoleexamen mellan 7 och 32 procent, varav arabiska har högst andel.

I de nationella minoritetsspråken undervisar läsåret 2020/21 cirka 330 modersmållärare. Omräknat till heltidstjänster motsvarar det närmare 190 modersmållärare vilket är minskning med 11 procent jämfört med föregående läsår. Kvinnorna är i majoritet bland lärarna i de nationella minoritetsspråken, förutom i romani chib där könsfördelningen är mer jämn. Till skillnad från övriga modersmållärare är en större andel av modersmållärarna i nationella minoritetsspråk födda i Sverige.

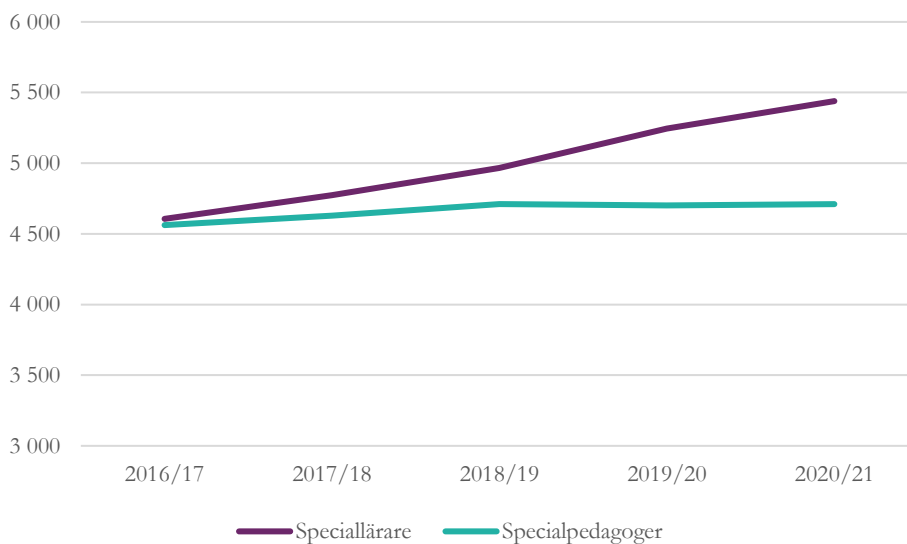
Andelen modersmållärare som har en pedagogisk högskoleexamen skiljer sig mellan de olika nationella minoritetsspråken. Bland modersmållärare som undervisar i finska, det minoritetsspråk med flest modersmållärare, har 49 procent en pedagogisk högskoleexamen medan motsvarande andel bland modersmållärarna i romani chib är 5 procent.

Speciallärare och specialpedagoger

Läsåret 2020/21 tjänstgör 6 700 speciallärare och 5 600 specialpedagoger inom skola och vuxenutbildning. Det motsvarar, omräknat till heltidstjänster, 5 400 speciallärare och 4 700 specialpedagoger. Av speciallärarna är 90 procent kvinnor och 10 procent män. Av specialpedagogerna är 92 procent kvinnor och 8 procent män.

Diagram 8 visar utvecklingen av antalet speciallärare och specialpedagoger under de senaste fem läsåren.

Diagram 8. Antal speciallärare och specialpedagoger (omräknat till heltidstjänster) i skola och vuxenutbildning läsåren 2016/17–2020/21.



Källa: Grundskola, Personal, tabell 1A för läsåren 2016/17–2020/21.

Notera den brutna y-axeln.

Som diagrammet visar har både antalet speciallärare och antalet specialpedagoger ökat under en femårsperiod. Mellan läsåren 2016/17 och 2020/21 har antalet speciallärare ökat med 18 procent medan antalet specialpedagoger har ökat med 3 procent.

Merparten av speciallärarna och specialpedagogerna arbetar i grundskolan. Omräknat till heltidstjänster finns det motsvarande närmare 4 200 speciallärare och närmare 3 400 specialpedagoger i grundskolan. Jämfört med föregående läsår har antalet speciallärare ökat med 2 procent medan antalet specialpedagoger är oförändrat.

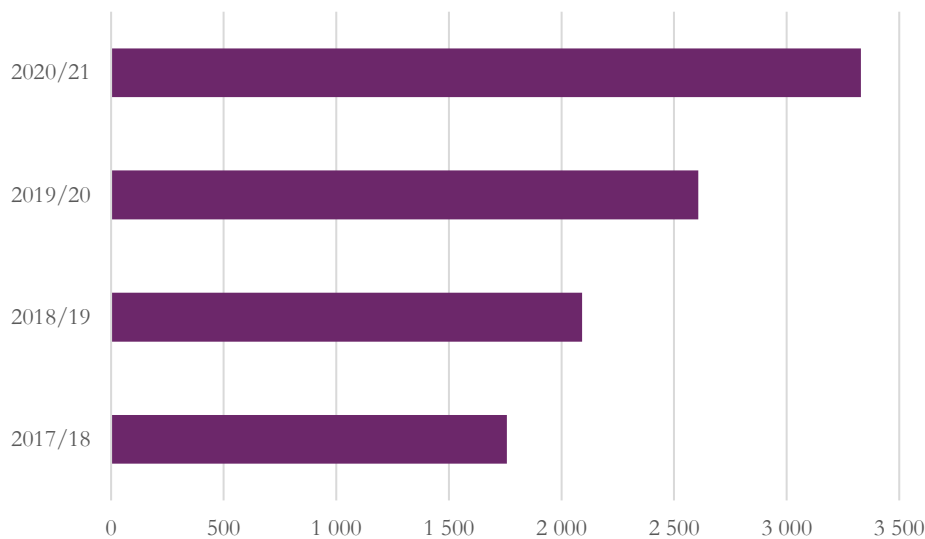
Annan pedagogisk personal

Läsåret 2020/21 tjänstgör totalt 51 600 personer som annan pedagogisk personal inom skola och vuxenutbildning. Omräknat till heltidstjänster motsvarar det 38 500 personer, vilket är en ökning med 1 procent jämfört med föregående läsår.

Lärarassistenter

Totalt tjänstgör närmare 4 500 personer som lärarassistenter läsåret 2020/21, vilket uttryckt i heltidstjänster motsvarar 3 300 personer. Diagram 9 visar utvecklingen av antalet lärarassistenter under de senaste fyra läsåren.

Diagram 9. Antal lärarassistenter (omräknat till heltidstjänster) i skola och vuxenutbildning läsåren 2017/18–2020/21.



Källa: Grundskola, Personal, tabell 1A för läsåren 2017/18–2020/21.

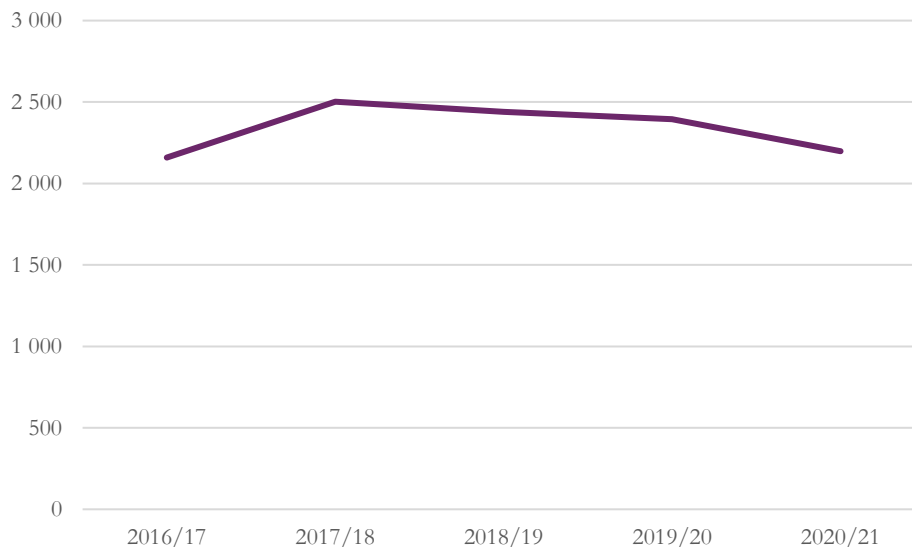
Antalet lärarassistenter har ökat med drygt 700 heltidstjänster, eller med motsvarande 28 procent, jämfört med föregående läsår. Mellan läsåren 2017/18 och 2020/21 har antalet lärarassistenter ökat med närmare 1 600 heltidstjänster vilket motsvarar en ökning med 90 procent.

Av lärarassistenterna är 61 procent kvinnor och 39 procent män. Det är 7 procent av lärarassistenterna som har en pedagogisk högskoleexamen. Andelen lärarassistenter med en tillsvidareanställning har ökat under de senaste fyra läsåren. Läsåret 2020/21 var 63 procent tillsvidareanställda vilket kan jämföras med knappt 53 procent 2017/18.

Studiehandledare på modersmål

Läsåret 2020/21 tjänstgör 4 400 personer som studiehandledare på modersmål i skola och vuxenutbildning. Det motsvarar 2 200 heltidstjänster då den genomsnittliga tjänstgöringsgraden är 50 procent. Diagram 10 visar utvecklingen av antalet studiehandledare på modersmål under de fem senaste läsåren.

Diagram 10. Antal studiehandledare i modersmål (omräknat till heltidstjänster) i skola och vuxenutbildning läsåren 2016/17–2020/21.



Källa: Grundskolan, Personal, tabell 1A för läsåret 2016/17 och tabell 1D för läsåren 2017/18–2020/21.

Som diagram 10 visar har antalet studiehandledare på modersmål minskat något för varje läsår sedan 2017/18. Jämfört med läsåret 2017/18 har antalet studiehandledare på modersmål minskat med 12 procent.

Cirka 61 procent av studiehandledarna är kvinnor och 39 procent är män. De modersmål där det finns flest studiehandledare är arabiska, somaliska och persiska. Det är cirka 22 procent av studiehandledarna som har en pedagogisk högskoleexamen. Andelen studiehandledare med en tillsvidareanställning har ökat under de senaste fyra läsåren. Läsåret 2020/21 var 63 procent tillsvidareanställda vilket kan jämföras med knappt 47 procent 2017/18.

Rektorer

Läsåret 2020/21 tjänstgör 5 600 rektorer i skola och vuxenutbildning. Omräknat till heltidstjänster motsvarar det knappt 5 300 rektorer. Majoriteten av rektorerna återfinns inom grundskolan, motsvarande 3 600 heltidstjänster. Drygt 1 000 rektorer, uttryckt i heltidstjänster, arbetar i gymnasieskolan.

Av samtliga rektorer är närmare 68 procent kvinnor och 32 procent män. Könsfördelningen bland rektorerna varierar mellan skolformerna. I grundskolan är 71 procent av rektorerna kvinnor och 29 procent män. I gymnasieskolan är könsfördelningen däremot jämn med 55 procent kvinnor och 45 procent män.

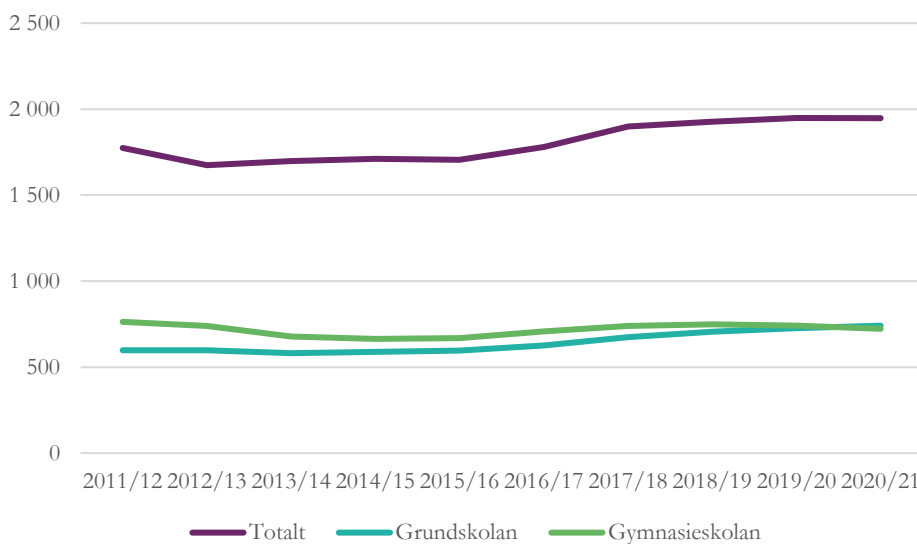
Av samtliga rektorer har 87 procent en pedagogisk högskoleexamen.

I genomsnitt ansvarar en rektor i grundskolan för 27 lärare medan rektorer i gymnasieskolan i genomsnitt ansvarar för något fler, drygt 30 lärare.

Studie- och yrkesvägledare

Totalt tjänstgör närmare 2 600 studie- och yrkesvägledare i skolväsendet läsåret 2020/21, vilket omräknat till heltidstjänster motsvarar drygt 1 900 personer. Diagram 11 visar utvecklingen över antalet studie- och yrkesvägledare under de senaste tio läsåren, totalt och uppdelat på grundskolan och gymnasieskolan.

Diagram 11. Antal studie- och yrkesvägledare (omräknat till heltidstjänster) i skola och vuxenutbildning samt uppdelat på grund- och gymnasieskola läsåren 2011/12–2020/21.



Källa: Grundskolan, Personal, tabell 1 för läsåren 2011/12–2014/15 och tabell 1A för läsåren 2015/16–2020/21.

Jämfört över en tioårsperiod har det totala antalet studie- och yrkesvägledare ökat med närmare 200 heltidstjänster vilket motsvarar en ökning med 10 procent. Som diagrammet visar har antalet studie- och yrkesvägledare inom grundskolan över tid

närmat sig antalet studie- och yrkesvägledare inom gymnasieskolan. Läsåret 2020/21 är det något fler studie- och yrkesvägledare som tjänstgör inom grundskolan, 740 heltidstjänster, än inom gymnasieskolan, 720 heltidstjänster.

Av studie- och yrkesvägledarna är 82 procent kvinnor och 18 procent män. Könsfördelningen är lika inom både grundskolan som inom gymnasieskolan. Läsåret 2020/21 har närmare 69 procent av studie- och yrkesvägledarna en studie- och yrkesvägledarutbildning. I gymnasieskolan är det en högre andel av studie- och yrkesvägledarna som har en studie- och yrkesvägledarutbildning, 82 procent jämfört med grundskolan där motsvarande andel är 73 procent.

Statistikredovisningen på Skolverkets webbplats

På Skolverkets webbplats redovisas officiell statistik för riket.

De tabeller som uppgifterna är hämtade från hittar du på Skolverkets webbplats.

www.skolverket.se/skolutveckling/statistik.

› Sök statistik › [skolform] › [statistikområde]
› [läsåår, termin, år] › [Tabell XX].

I kvalitetsdeklarationen för statistiken finns information om statistikens ändamål, innehåll, tillförlitlighet, aktualitet, tillgänglighet och jämförbarhet. Du hittar kvalitetsdeklarationen på Skolverkets webbplats.

www.skolverket.se/skolutveckling/statistik.

› Sök statistik › [skolform] › [statistikområde]
› [läsåår, termin, år] › [Relaterade dokument].